

І.А. РУДИК, В.В. БУШТРУК, І.С. СТАРОСТЕНКО

ЕФЕКТИВНІСТЬ ДОБОРУ РЕМОНТНИХ БУГАЙЦІВ ЗА СПЕРМОПРОДУКТИВНІСТЮ ЇХ БАТЬКІВ

Спермопродуктивність бугаїв є одним із важливих показників їхньої оцінки. Найкращий за походженням, екстер'єром і конституцією бугаєць, може бути відібраним у групу ремонтних плідників, якщо він має задовільні показники спермопродуктивності. Але вже після народження бичків необхідно проводити їх добір для подальшого вирощування. Тому необхідний ефективний метод для добору ремонтних бугайців.

Мета нашої роботи — виявлення можливостей добору ремонтних бугайців за показниками спермопродуктивності їх батьків. У зв'язку з цим нами було відібрано 12 плідників, які інтенсивно використовувались у породі і в цілому мали 96 синів.

При оцінці генотипу бугая за молочною продуктивністю дочок мінімальною їх кількістю є 20 дочок. Для оцінки бугаїв за спермопродуктивністю їх потомків, необхідний мінімум становить 10 синів, оскільки коефіцієнт успадкованості цих ознак у 2 рази більший ступеня успадкованості надою, тобто становить $h^2=0,4$.

Із 222 бугаїв чорно-рябої породи, які були оцінені за якістю потомства, тільки п'ять плідників (С. Сексес 5/1698624, Р.К. Генрі 320300, А. Мак 1696981, Ельбрус 897, Монфреч 325222) мали 10 і більше синів. Це вказує на те, що на практиці ведеться екстенсивна система добору батьків бугаїв. Ці бугаї мають високу племінну цінність за загальною спермопродуктивністю, що зумовило високу середню племінну цінність у їх синів.

Так, у бугаїв Ровендал 1701488 племінна цінність за загальною спермопродуктивністю становить +0,63 млрд., а чоти-

© І.А. Рудик, В.В. Буштрук, І.С. Старостенко, 2001

Розведення і генетика тварин. 2001. Вип. 34

р'юх його синів +0,60; Суден Сексес 5/169862 має цей показник на рівні +0,54 млрд., а оцінка племінної цінності його 10 синів становить +0,60. Причому 70—75% синів цих бугаїв належать до категорії поліпшувачів за спермопродуктивністю.

Серед синів, одержаних від бугаїв-погіршувачів за спермопродукцією Елевейшна 139, Джейрана 9057 та Індіка 554, найбільша частота погіршувачів (50—60%). Племінна цінність їх за показниками спермопродуктивності становить $-0,21$; $-0,33$ млрд.

Отже, наявність залежності рівня спермопродуктивності бугаїв-синів від цих показників у батьків, а також кореляція "батько-син" ($r=+0,52$, $P > 0,999$) свідчать про можливість раннього добору ремонтних бугайців на основі оцінки генотипу їх батьків за спермопродуктивністю.

Білоцерківський державний аграрний університет

УДК 636.082.2.033

Л.О. ТИМЧЕНКО, О.Г. ТИМЧЕНКО

АНГУСЬКА ХУДОБА В ПОРОДОТВОРНОМУ ПРОЦЕСІ

Розвиток м'ясного скотарства як самостійної галузі в Україні базувався на імпорті сперми бугаїв-плідників м'ясних порід і використанні товарної частини стада планових молочних порід. Використовували різні варіанти схрещувань представників цих порід (в основному промислове), де оцінювали їх ефективність і доцільність подальшого розведення для відтворення помісей. Дещо пізніше почали завозити і маточне поголів'я м'ясної худоби для чистопородного розведення і використання в породотворному процесі. До таких порід належать: ангуська (абердин-ангуська), герефордська, шаролезька, лімузинська, симентальська, кіанська тощо. Більшість з них добре акліматизувались, їх розводять і донині.

© Л.О. Тимченко, О.Г. Тимченко, 2001

Розведення і генетика тварин. 2001. Вип. 34